

Pia Kauma kok ym.

Kirjallinen kysymys kansainvälisestä ja kotimaisesta koronavirusrokotteesta, koronälääketutkimuksesta ja omavaraisuudesta

Eduskunnan puhemiehelle

Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronaviruksen maailmanlaajuisesti pandemiaksi 11.3.2020. Virukseen sairastuneita on jo noin kaksi miljoonaa. Suomessa tautihuipun ensimmäisen aallon on arvioitu ajoittuvan touko-kesäkuulle. Koronavirukseen ei kuitenkaan ole olemassa lääkettä tai rokotetta. Ihmisten liikkumisrajoituksia ja muita rajoituksia ei voida jatkaa kuukausia. Tarvitaan koronavirusrokote sekä laajamittaista lääketutkimusta toimivan lääkehoidon kehittämiseksi jo ennen rokotetta.

Kansainvälisellä tasolla kriisi on lisännyt lääke- ja rokotetutkimusta. COVID-19-lääketutkimuksia on maailmanlaajuisesti meneillään satoja. Rokotteiden osalta taas on kansainvälisesti käynnissä yli 50 prekliinisessä vaiheessa olevaa tutkimusta eli tutkimusta, joka edeltää ihmisillä tehtävää tutkimusta. Kaksi rokotetutkimuksista on kliinisessä vaiheessa. Lääke- ja rokotetutkimuksen ohella eri lääkeviranomaiset ovat olleet aktiivisia löytääkseen keinoja taistella virusta vastaan. Esimerkiksi Euroopan lääkevirasto EMA on pyytänyt EU:n eri alueiden tutkimusyhteisöjä kokoamaan resurssiaan, jotta ne olisivat valmiina osallistumaan suuriin satunnaistettuihin kliinisiin lääketutkimuksiin. Myös Innovative Medicines Initiative (IMI) on lanseerannut COVID-19-rahoitushankkeen.

Suomessa kliinisiä lääketutkimuksia COVID-19-infektion hoitoon on käynnissä tällä hetkellä yksi. Lisäksi yksi tutkimus on asiasta vastaavan viranomaisen eli Fimean arvioitavana. Kliinisiä rokotetutkimuksia Suomessa ei vielä ole käynnissä.

Kliinisten rokote- ja lääketutkimusten edellytyksenä on, että tutkimusinfrastruktuuri on kunnossa ja että maassa on osaavia tutkijoita. Suomessa tutkimustoimintaan varatut VTR-varat ovat hiipuneet viimeisten 20 vuoden aikana 90 miljoonasta eurosta siten, että tänä vuonna varoja on varattu enää 21 miljoonaa euroa. VTR-rahoituksen tasoa tulisikin seuraavien neljän vuoden aikana nostaa merkittävästi kohti aiempaa tasoa. Myös yhteistyötä yksityisten rahoittajien, lääketeollisuuden ja muiden alan toimijoiden kesken tulee lisätä. Tutkimustyötä tekeviin yksiköihin, kuten yliopistollisiin keskussairaaloihin, tarvitaan riittävä määrä myös tutkimushoitajia.

Koronavirus on maailmanlaajuinen pandemia, joten siinä vaiheessa, kun toimiva koronavirusrokote kehitetään, on rokotteen hinta oletettavasti suuri. Ei ole myöskään varmuutta, olisiko Suomen kaltainen pieni maa ensimmäisten rokotensaajien joukossa. Rokotetutkimuskeskustelussa kysymys onkin samalla omavaraisuudesta ei pelkästään tutkimuksen, vaan myös valmistuksen

Kirjallinen kysymys KK 305/2020 vp

osalta, koska nyt jo on viitteitä siitä, että koronaviruksen seurauksena kansainvälisten lääkeräaka-ainevirtojen liikkeet maailmalla voivat olla muuttumassa. Muun muassa monet EU-maat saattavat olla halukkaita vähentämään riippuvuuttaan Kiinasta ja Intiasta lääkevalmistuksen ja tarvittavien valmistusaineiden osalta.

Tutkimustoiminnan sekä toimivan lääkkeen että rokotteen osalta kannattaisi olla Suomessa hyvin koordinoitua ja johdettua, jotta yliopistokentän, sairaaloiden, perusterveydenhuollon, rahoittajien, lääketeollisuuden ja muiden yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoiden osaaminen saadaan hyödynnettyä parhaalla mahdollisella tavalla. Yksi vaihtoehto olisi perustaa laaja-alainen ryhmä tutkimuksen kehittämistä ja mahdollista valmistusta varten.

Hallituksen lisätalousarviossa 12.3.2020 oli varattu viisi miljoonaa euroa koronarokotteen kehittämistä varten siten, että raha kohdistetaan epidemiavalmius- ja innovaatiokoalitiolle ja Kansainväliselle Rokoteinstituutille. Suomi liittyy samalla molempien yleishyödyllisten järjestöjen jäseneksi. Kansainvälisiin hankkeisiin osallistuminen on ensiarvoisen tärkeää, mutta samalla herää kysymys, onko rahaa varattu myös kotimaiseen lääketutkimukseen ja rokotetutkimukseen. Riittävät tutkimusrahat tulisi ohjata myös Suomeen.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mikä on hallituksen koronavirusrokote- ja lääketutkimusstrategia, ja mikä on kotimaisen tutkimuksen rooli osana kokonaisuutta,

miten hallitus varmistaa, että Suomi on ensimmäisten joukossa saamassa koronavirusrokotteen ja koronaviruslääkkeen, kun sellaiset ovat saatavilla ja

onko hallituksella suunnitelmaa, jonka mukaan Suomi voi toimia rokotteen valmistusmaana omavaraisuuden säilymiseksi?

Helsingissä 17.4.2020

Pia Kauma kok
Kalle Jokinen kok
Anne-Mari Virolainen kok
Timo Heinonen kok
Mia Laiho kok
Pauli Kiuru kok
Heikki Autto kok
Sari Multala kok